

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

JEZIK ODPIRA VRATA

PREGLED VIROV INFORMACIJ O MOŽNOSTIH in PODPORI PRISELJENCEM ZA UČENJE SLOVENŠČINE

Informator za svetovalne delavce
v izobraževanju odraslih

2025

Naloga: Jezik na delovnem mestu

Nosilec naloge: Andragoški center Slovenije

Avtorici [izvirne izdaje informatorja](#) (2022): mag. Tanja Vilič Klenovšek in Urška Pavlič, ACS

Avtorica posodobitve (2025): Erika Švara, ACS

Vsebinski in jezikovni pregled: dr. Ina Ferbežar, CSDTJ

Kraj in datum izdaje: Ljubljana, september 2025

Nalogo financira: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	- 2 -
2. STATISTIČNO OZADJE	- 3 -
3. ZAKONSKI OKVIRI	- 4 -
PRISTOJNOSTI	- 5 -
ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV	- 6 -
ZAPOSLOVANJE PRISELJENCEV	- 6 -
STRATEGIJA VKLJUČEVANJA TUJCEV	- 7 -
4. UČENJE SLOVENŠČINE KOT JEZIKA OKOLJA	- 8 -
IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI	- 9 -
ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV – ZIP	- 9 -
SLOVENŠČINA KOT DRUGI IN TUJI JEZIK – SDTJ	- 9 -
OPISMENJEVANJE V SLOVENŠČINI ZA ODRASLE GOVORCE DRUGIH JEZIKOV ..	- 11 -
SLOVENŠČINA NA PREŽIVETVENI RAVNI	- 12 -
5. PREVERJANJE ZNANJA SLOVENŠČINE	- 12 -
PREIZKUS OD VSTOPNE RAVNI DO RAVNI ODLIČNOSTI	- 12 -
NEFORMALNI PREIZKUS NA PREŽIVETVENI RAVNI	- 15 -
6. GRADIVA ZA UČENJE SLOVENŠČINE	- 16 -
7. PODPORA PRISELJENCEM PRI VKLJUČEVANJU V DRUŽBO IN DELOVNO OKOLJE ..	- 17 -
KORISTNE POVEZAVE IN KONTAKTI ORGANIZACIJ	- 18 -
8. JEZIK NA DELOVNEM MESTU	- 20 -
PRIPOROČAMO V BRANJE	- 22 -
9. PRILOGA:	- 23 -

Svetovalci v izobraževanju odraslih lahko pomembno prispevate k širjenju informacij o možnostih učenja slovenščine kot jezika okolja in k ozaveščanju o pomenu učenja jezika v vseh okoliščinah – pri delu, v skupnosti in doma.

1. UVOD

Migracijski tokovi in z njimi povezane jezikovne politike vse bolj zaznamujejo sodobne zahodne družbe, tudi slovensko. Učenje slovenščine kot jezika novega okolja ni zgolj osebna izbira priseljence, temveč je ključen korak za doseganje socialne vključenosti, enakopravnega položaja na trgu dela in gradnjo skupnosti, v kateri vsakdo lahko prispeva in se počuti sprejetega.

Andragoški center Slovenije se zaveda, da je prav svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih tista točka, kjer se lahko informacije, spodbuda in konkretne poti za učenje najuspešneje prenašajo do ljudi. S sodelavci **Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani** med drugim sodelujemo pri nalogi **Jezik na delovnem mestu**, ki jo finančno podpira Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Njen namen je širjenje informacij in ozaveščanje o pomenu učenja slovenščine kot jezika okolja tudi na delovnem mestu in nuditi strokovno podporo delodajalcem. V tem okviru je nastal tudi pričujoči informator.

Namen informatorja je ponuditi ključne informacije, povezane z učenjem slovenščine ter vključevanjem priseljencev na trg dela. V informatorju boste tako našli:

- informacije o zakonskih podlagah za brezplačne programe učenja slovenščine in preizkuse znanja,
- sezname aktualnih izvajalcev tečajev, razpoložljivih gradiv in orodij za samostojno ali vodeno učenje in
- nabor organizacij, kjer lahko najdete dodatne informacije in smernice v zvezi s tem.

Informator ni mišljen kot zaprt ali dokončen dokument – je **praktično orodje**, ki ga svetovalci uporabljate pri vsakdanjem delu, tudi za načrtovanje dogodkov in svetovalnih srečanj, ga dopolnjujete in posodabljate. Predlagamo, da te informacije vključite tudi v informiranje svojih partnerjev v Strateškem svetu svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba, ali na to temo v svojem okolju organizirate kakšen strokovni ali promocijski dogodek.

Vloga svetovalcev ima pri vključevanju priseljencev v Slovenijo velik pomen: s pravo informacijo in spodbudo lahko posamezniku odprete vrata do znanja jezika, ki mu bo

omogočilo bolj varno delo, več priložnosti za kakovostno življenje in aktivno vlogo v slovenski družbi ter ga podprete pri učenju samem.

Prvi informator s tovrstno vsebino je Andragoški center Slovenije izdal leta 2022. Od takrat se je tako na zakonski kot izvedbeni ravni na obravnavanem področju veliko spremenilo. Prenovljena različica informatorja prinaša posodobljene in razširjene informacije. Upamo, da vam bodo v učinkovito podporo pri svetovalnem delu.

2. STATISTIČNO OZADJE

Med vsemi prebivalci Slovenije je bilo po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) v letu 2025 dobrih **10 % tujih državljanov**, ki prihajajo iz raznolikih jezikovnih in kulturnih okolij. 9 % prebivalcev predstavljajo **državljeni tretjih držav**¹, 1 % pa predstavljajo državljani drugih članic Evropske unije (EU). Prek 10.300 je oseb, ki imajo priznan oziroma veljaven status začasne zaščite **oseb, razseljenih iz Ukrajine**.

Posledično se večja tudi že sicer visoko število tujcev, ki vstopajo na slovenski trg dela. Število tujih delavcev, ki se prvič vključujejo na slovenski trg dela, je zadnja leta celo višje od števila slovenskih državljanov, ki vstopajo nanj. Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje (ZRSZ) je imelo v letu 2025 prek **43.000 tujcev** veljavna **delovna dovoljenja**, med njimi pa prevladujejo delavci iz tretjih držav. Zaposleni potrebujejo vsaj osnovno znanje slovenščine za varno opravljanje dela (npr. razumevanje delovnih navodil in ukrepov za varstvo zdravja pri delu) ter sporazumevanje z nadrejenimi in sodelavci.

Tabela 1: Pregled izdanih in veljavnih delovnih dovoljenj za tujce

DELOVNA DOVOLJENJA	2020	2021	2022	2023	2024	I-VII 2025
IZDANA	15.636	22.560	21.775	17.272	17.872	9.609
VELJAVNA	38.444	45.654	51.665	51.907	46.505	43.290

Vir: ZRSZ, 2025

¹ Ločevanje med **državljeni EU in državljani tretjih držav** je ključno z vidika delovnih dovoljenj in socialnih politik. Običajno državljani tretjih držav potrebujejo posebna dovoljenja za prebivanje in delo v Sloveniji in so upravičeni do brezplačnih tečajev in preizkusov znanja slovenskega jezika.

3. ZAKONSKI OKVIRI

Jezikovno integracijo v Sloveniji urejajo številni zakonski in drugi pravni akti, ki določajo tako pravice priseljencev glede učenja slovenščine in seznanjanja s slovensko kulturo in družbo kot tudi njihove dolžnosti glede znanja slovenščine. Znanje slovenščine na določeni ravni je pogosto pogoj za pridobitev nekaterih statusov (npr. dovoljenja za prebivanje, državljanstva, ohranitev statusa iskalca zaposlitve), za vključitev v izobraževalne procese in opravljanje nekaterih poklicev.

V nadaljevanju predstavljamo ključne pravne podlage, ki urejajo področje učenja slovenščine in jezikovne pogoje za priseljence.

- [Zakon o tujcih](#):
 - določa, da morajo **prosilci za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine** uspešno opraviti neformalni preizkus znanja slovenščine na preživitveni ravni ali izpolnjevati kateri drug od opredeljenih pogojev (47. člen);
 - določa, da morajo **prosilci za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje** (državljeni tretje države) uspešno opraviti izpit iz znanja slovenščine na osnovni (A2 SEJA) ravni ali izpolnjevati kateri drug od opredeljenih pogojev (52. člen);
 - opredeljuje **pomoč pri vključevanju tujcev, ki niso državljani EU**, z namenom hitrejšega vključevanja v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Slovenije. V tem okviru govori o udeležbi v **brezplačnih programih učenja slovenskega jezika** in spoznavanja slovenske družbe (pod določenimi pogoji). Prav tako omogoča **brezplačno opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika** (pod določenimi pogoji) in udeležbo v brezplačnih programih medsebojnega spoznavanja in razumevanja s slovenskimi državljani ter brezplačno informiranje v zvezi z njihovim vključevanjem v slovensko družbo (106. člen).
- [Uredba o zagotavljanju pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani Evropske unije](#), s katero se določila Zakona o tujcih uresničujejo, konkretno opredeljuje **izvajanje programa učenja slovenskega jezika** in spoznavanja slovenske družbe (enotni program) ter **upravičence do enkratne brezplačne udeležbe v enotnem programu** (členi od 2 do 5) in možnost **brezplačnega prvega preizkusa znanja slovenskega jezika** (6. člen).
- Pomoč pri vključevanju v okolje, ki med drugim obsega tako tečaj slovenskega jezika kot preizkus znanja slovenskega jezika, omogočata tudi [Zakon o mednarodni zaščiti](#) (103. člen) in [Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam s priznano mednarodno zaščito](#) (členi 47 do 53).

- [Zakon o urejanju trga dela](#) v 8. a-členi od **brezposelnih oseb** zahteva dokazilo o znanju slovenščine na vstopni ravni (A1) najpozneje v 12 mesecih po prijavi v evidenco brezposelnih oseb.
- Znanje slovenščine **za posamezne poklice** oziroma delovna mesta določa posebna [Uredba](#) oz. drugi pravni akti na ustreznih področjih². Tako npr. jezikovne zahteve za zdravstvene delavke in delavce določata [Zakon o zdravniški službi](#) v 11. členu in [Zakon o zdravstveni dejavnosti](#) v 63. členu.
- [Zakon o državljanstvu Republike Slovenije](#) določa, da morajo **prosilci za slovensko državljanstvo** med drugim dokazati, da obvladajo slovenski jezik za potrebe vsakdanjega sporazumevanja. To dokažejo s spričevalom o uspešno opravljenem izpitu iz znanja slovenščine na osnovni ravni. Zakon navaja tudi alternativne pogoje oz. izjeme k temu pogoju (10. člen).

Seznam ključnih pravnih podlag se nahaja v Prilogi.

PRISTOJNOSTI³

Za izvajanje programov učenja slovenskega jezika, spoznavanja slovenske družbe in informiranja tujcev, ki niso državljani EU, je pristojen urad Vlade Republike Slovenije, pristojen za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM).

Za pripravo programov učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe je pristojno ministrstvo, pristojno za šolstvo.

Urad Vlade Republike Slovenije, pristojen za oskrbo in integracijo migrantov, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za kulturo, zagotavlja programe za spodbujanje medsebojnega spoznavanja in razumevanja.

Za postopke v zvezi z vključevanjem tujcev v Republiki Sloveniji so na prvi stopnji pristojne upravne enote. Upravne enote v teh upravnih zadevah odločajo na območju celotne države.

² Seznam zakonov, ki urejajo rabo jezika, je dostopen na spletni strani Ministrstva za kulturo: <https://www.gov.si/teme/javna-raba-jezika/>

³ Omenjene pristojnosti navaja Zakon o tujcih (ZTuj-2) v 107. členu.

ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV⁴

Sredstva za izvajanje programov učenja slovenskega jezika, spoznavanja slovenske družbe in informiranje tujcev o programih vključevanja zagotavlja UOIM.

Sredstva za pripravo programov učenja slovenskega jezika in spoznavanja slovenske družbe zagotavlja ministrstvo, pristojno za šolstvo.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, pa zagotavlja sredstva za izvajanje programov kulturnih dejavnosti, ki omogočajo medsebojno spoznavanje in razumevanje manjšinskih etničnih skupnosti in priseljencev z namenom, da se tudi tujcem omogoči sodelovanje v kulturnem življenju Republike Slovenije.

ZAPOSLOVANJE PRISELJENCEV

Znanje jezika novega okolja je zelo pomembno za uspešno vključitev na trg dela. Brez tega tujci težko dostopajo do kakovostnih zaposlitev, se uspešno vključujejo v delovne procese ter razvijajo poklicne in socialne kompetence. Po drugi strani prav zaposlitev pogosto predstavlja ključno priložnost za učenje in uporabo jezika v vsakdanjih situacijah, pri čemer se učenje in delo medsebojno dopolnjujeta. Zato tu navajamo nekaj ključnih podatkov za področje zaposlovanja priseljencev.

Osnovno zakonsko podlago predstavlja [Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev, ZZSDT](#) (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 42/23 in 32/25).

Kdo so tujci z dostopom do slovenskega trga dela?

Pri zaposlovanju **državljanov Evropske unije**, Norveške, Islandije, Lihtenštajna in Švicarske konfederacije veljajo enaki pogoji, kot veljajo za zaposlitev državljanov Slovenije.

V Sloveniji lahko delajo tudi **državljeni tretjih držav**, a morajo za to pridobiti **enotno dovoljenje za bivanje in delo**, ki v enem dokumentu združuje dovoljenje za prebivanje in delo, kar poenostavlja postopke zaposlovanja tako za tujce kot za delodajalce.

Državljeni držav, s katerimi ima Slovenija podpisane **mednarodne pogodbe**, kot sta Bosna in Hercegovina ter Srbija, imajo poseben status in lahko izkoristijo poenostavljene postopke za zaposlovanje.

⁴ Zagotavljanje finančnih sredstev opredeljuje Zakon o tujcih (ZTuj-2) v 108. členu

Tuji državljani lahko v Sloveniji delajo tudi na podlagi drugih vrst dovoljenj, kot sta **modra karta EU** za visokokvalificirane delavce ali **sezonsko delovno dovoljenje v kmetijstvu** (do 90 dni).

Tuji državljani se v Sloveniji lahko po enem letu zakonitega bivanja tudi **samozaposlijo**. Izjema velja za tiste, ki želijo opravljati regulirane poklice, kot so arhitekti, varnostniki ali odvetniki.

V Sloveniji je za področje zaposlovanja priseljencev pristojnih več institucij, vsaka s svojimi nalogami, kot prikazuje spodnja tabela.

Tabela 2: Institucije, pristojne za zaposlovanje priseljencev v Sloveniji

INSTITUCIJA	KLJUČNE PRISTOJNOSTI
 MDDSZ (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti)	• Oblikovanje zakonodaje s področja zaposlovanja • Sodelovanje pri integraciji tujcev
 ZRSZ (Zavod RS za zaposlovanje)	• Izdajanje soglasij k enotnim dovoljenjem • Operativna podpora delodajalcem • Izvajanje programov vključevanja
 Upravne enote	• Izdajanje enotnih dovoljenj za prebivanje in delo
 MNZ (Ministrstvo za notranje zadeve)	• Urejanje vstopa in bivanja tujcev • Izdaja dovoljenj za prebivanje • Zakonodaja o tujcih
 Inšpektorat RS za delo	• Nadzor nad zakonitostjo zaposlovanja • Preprečevanje dela na črno • Nadzor nad delovnimi pogoji

STRATEGIJA VKLJUČEVANJA TUJCEV

Krovni dokument na področju vključevanja tujcev, ki niso državljani EU, predstavlja **Strategija vključevanja tujcev, ki niso državljani Evropske unije, v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije**. Njen temeljni namen je oblikovati pogoje, ki bodo posamezniku, ki prihaja v naše okolje, omogočali dostojno, samostojno in neodvisno delovanje v družbi, v kateri se bo počutil kot del celote.

Cilji strategije so opredeljeni po posameznih sklopih in na način, da stremijo k procesu najširšega socialno-družbenega vključevanja tujcev v družbo. Sklopi strategije so jezikovna integracija, integracija na področju izobraževanja, integracija na trg dela,

integracija v lokalno okolje, optimizacija upravnih postopkov in odprava administrativnih ovir.

4. UČENJE SLOVENŠČINE KOT JEZIKA OKOLJA

Za področje slovenščine kot drugega in tujega jezika s svojimi programi celovito strokovno skrbi **Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik**. Center deluje v okviru Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Na njihovi spletni strani so njihove dejavnosti podrobno predstavljene in obsegajo:

- ✓ poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika v različnih okoljih in na različnih stopnjah v Sloveniji ter tujini (mreža lektoratov in študijskih smeri slovenščine na več kot 50 tujih univerzah);
- ✓ preverjanje in potrjevanje znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika za odrasle;
- ✓ izobraževanje učiteljev, izpraševalcev in ocenjevalcev na izpitih ter drugih zainteresiranih skupin na področju poučevanja, testiranja in načrtovanja slovenščine kot drugega in tujega jezika;
- ✓ svetovanje ustanovam v Republiki Sloveniji in tujini na področju slovenščine kot tujega in drugega jezika;
- ✓ temeljno in aplikativno raziskovanje na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika ter merjenja jezikovne zmožnosti nasploh;
- ✓ uveljavljanje in širjenje vedenja o slovenskem jeziku, književnosti in kulturi v Republiki Sloveniji ter v tujini;
- ✓ omogočanje in spodbujanje znanstvenega raziskovanja slovenskega jezika, književnosti ter kulture v Republiki Sloveniji in po svetu;
- ✓ organizacijo znanstvenih in strokovnih srečanj z domačo in mednarodno udeležbo ter drugih izobraževalnih in kulturnih prireditev v Republiki Sloveniji in na univerzah po svetu; izdajanje znanstvenih, strokovnih del, učbenikov in drugih priročnikov z naštetih področij.

IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

Temelj za učenje slovenščine za priseljence predstavljajo **tri je javno veljavni izobraževalni programa za odrasle**, in sicer:

1. [Začetna integracija priseljencev – ZIP](#)
2. [Slovenščina kot drugi in tuji jezik – SDTJ](#)
3. [Opismenjevanje v slovenščini za odrasle govorce drugih jezikov \(z dodatkom za mladoletnike – prosilce za mednarodno zaščito\) – Opismenjevanje](#)

ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV – ZIP

Program je namenjen osebam, ki želijo na začetku procesa integracije pridobiti znanje za sporazumevanje v slovenskem jeziku in spoznati nekatere osnovne značilnosti slovenske družbe, zgodovine in kulture. Zajema več različnih vsebinskih sklopov, prek katerih se udeleženca usposobi za sporazumevanje v novem okolju zlasti na vstopni in osnovni ravni (predvidoma od ravni A1 do B1 SEJA). Program traja 180 ur oz. za osebe, ki prihajajo iz bolj oddaljenih kulturnih in jezikovnih okolij do 240 ur.

Priseljenci, ki želijo obiskovati program ZIP brezplačno, morajo na upravni enoti, kjer imajo prijavljeno prebivališče, pridobiti Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za udeležbo v programu učenja slovenskega jezika in/ali za brezplačni prvi preizkus znanja slovenskega jezika.

[Izvajalci brezplačnih tečajev ZIP](#) za obdobje 2024–2026 so bili izbrani z javnim naročilom UOIM.

Temeljno usposabljanje in spopolnjevanje učiteljev za izvajanje programa ZIP vsako leto izvaja Andragoški center Slovenije.

SLOVENŠČINA KOT DRUGI IN TUJI JEZIK – SDTJ

Program je namenjen osebam, ki se učijo slovenščine kot drugega in tujega jezika in/ali želijo svoje znanje preveriti in ga potrditi. Končnemu uporabniku omogoča sporazumevanje v slovenščini na različnih ravneh in za različne sporazumevalne potrebe ter razumevanje jezikovne, kulturne in politične podobe slovenske družbe. Jezikovni izpiti po tem programu pa omogočajo njihovim udeležencem pridobiti javno veljavno listino o znanju slovenščine, ki jo posamezniki lahko predložijo za katerikoli uradni namen v Sloveniji.

Usposabljanja učiteljev za poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika izvaja Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL.

Značilnosti programov ZIP in STDJ

ZNAČILNOSTI	ZIP	STDJ
Namen programa	Osnovna jezikovna in družbena integracija priseljencev v slovensko družbo.	Širše učenje slovenščine kot jezika okolja, za delo, študij ali vsakdanje življenje.
Ciljna skupina	Nedavno priseljeni odrasli, ki potrebujejo osnovno poznavanje jezika, kulture in sistema za lažjo integracijo v novo okolje.	Odrasli priseljenci (študentje, delavci in drugi), Slovenci iz zamejstva ali izseljenci z različnimi potrebami na različnih jezikovnih ravneh.
Obseg programa	Standardni obseg: 180 ur (+ dodatnih 60 ur za določene skupine).	Različno: od 30 ur do več kot 300 ur , odvisno od ravni in potreb.
Raven jezika	A1–B1 (osnovna raba jezika v vsakdanjih in ponavljajočih se situacijah).	A1–C2 (možnost učenja od začetne do napredne oziroma akademske ravni).
Način izvajanja	Skupinsko, v okviru izvajalcev, izbranih na razpisu UOIM.	Skupinsko ali individualno, na CSDTJ, v jezikovnih šolah, na fakultetah, na ljudskih univerzah in v drugih izobraževalnih centrih.

Financiranje	Financira UOIM - za udeleženca je program brezplačen.	Možno financiranje s strani države (ESS+, ZRSZ) ali samoplačniško.
Pogoj za vključitev	Napotitev s strani upravne enote (stalno ali začasno bivanje, status tujca iz tretje države) ali ZRSZ, prostovoljna odločitev za vključitev v tečaj v okviru proj. Temeljne kompetence.	Prostovoljna odločitev ali napotitev (npr. s strani ZRSZ, fakultet, delodajalcev ipd.).
Povezanost z integracijo	Zelo visoka – temeljni del državne politike integracije.	Posredna – pomembno za vključevanje, a le-to lahko presega.

OPISMENJEVANJE V SLOVENŠČINI ZA ODRASLE GOVORCE DRUGIH JEZIKOV

Cilj javnoveljavnega programa je opismeniti udeležence programa; to vključuje usvajanje osnovnih spretnosti branja in pisanja v slovenščini, štetje in računanje ter obvladovanje opravil, povezanih z denarjem. V programu udeleženci razvijejo tudi osnovne zmožnosti sporazumevanja (poslušanja in govorjenja) v slovenskem jeziku.

V program se vključujejo odrasli⁵, stari 15 let in več, ki ne znajo slovensko ali katerih znanje slovenščine je na ravni poznavanja posameznih besed in sporazumevalnih vzorcev in je zanje značilna nizka raven pismenosti ali so povsem nepismeni tudi v svojem jeziku (v primeru, če se sploh niso formalno izobraževali ali so se formalno izobraževali le kratek čas). Drugih pogojev za vpis v program ni.

Program traja 300 ur. Po končanem programu udeleženci prejmejo javno veljavno potrdilo o udeležbi.

⁵ Program ima dodatek s specifičnimi vsebinami in navodili za izvedbo za mladoletnike – prosilce za mednarodno zaščito, stare od 15 do 18 let.

SLOVENŠČINA NA PREŽIVETVENI RAVNI

Neformalni izobraževalni program za odrasle Učenje slovenskega jezika na preživetveni ravni se izvaja od leta 2024.

Cilj neformalnega programa je državljanom tretjih držav, ki se v Sloveniji združujejo s svojo družino, omogočiti razvijanje zmožnosti najbolj temeljnega sporazumevanja v slovenščini, ki je omejeno na zelo preproste, predvidljive, ponavljajoče se vsakodnevne situacije, v katerih se znajde posameznik na začetku življenja v novi državi. Eden od ciljev pa je tudi, da udeleženec programa pridobi znanje slovenskega jezika, potrebno za uspešno opravljanje neformalnega preizkusa iz znanja slovenščine na preživetveni ravni, ki je glede na [Smernice](#) omejen na govorno sporazumevanje.

Neformalni program učenja slovenskega jezika na preživetveni ravni obsega 180 ur. Udeleženec, ki po presoji izvajalca programa po zaključenih 180 urah ne dosega pričakovanih učnih rezultatov, je upravičen še do dodatnih 60 ur.

Do udeležbe v neformalnem programu učenja slovenščine na preživetveni ravni so upravičeni državljani tretjih držav z dovoljenjem za začasno prebivanje zaradi združitve družine (potrdilo izda upravna enota).

Z javnim naročilom izbrani **izvajalec** programa učenja slovenskega jezika na preživetveni ravni je v letih 2024–2026 [Jezikovni inštitut Didaktum](#).

5. PREVERJANJE ZNANJA SLOVENŠČINE

Na podlagi zakonsko določenih jezikovnih pogojev za vključevanje priseljencev v izobraževanje, zaposlitev in širše družbeno okolje je vzpostavljen tudi sistem preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine.

PREIZKUS OD VSTOPNE RAVNI DO RAVNI ODLIČNOSTI

Za sistem preverjanja in potrjevanja znanja slovenščine kot drugega in tujega jezika je odgovoren Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL. Z dejavnostmi, povezanimi z razvijanjem in izvajanjem izpitov iz znanja slovenščine, se ukvarja program [Izpitni center](#), ki tudi pripravlja standarde znanja, ocenjevalna merila in strokovno usposablja avtorje izpitnih gradiv in izvajalce izpitov.

Sistem preverjanja in potrjevanja znanja temelji na izobraževalnem programu SDTJ, ki znanje slovenščine opisuje na štirih ravneh in omogoča pridobitev javnoveljavne listine na katerikoli izmed njih. Ravni so usklajene z dokumentom SEJO:

Slovenščina kot drugi in tuji jezik	Skupni evropski jezikovni okvir
-------------------------------------	---------------------------------

Vstopna raven	A1 osnovni uporabnik: vstopna raven
-------------------------------	--

	A2 osnovni uporabnik: vmesna raven
--	---

Osnovna raven	B1 samostojni uporabnik: raven sporazumevalnega praga
-------------------------------	---

	B2 samostojni uporabnik: višja raven
--	---

Višja raven	
-----------------------------	--

	C1 učinkoviti uporabnik: raven učinkovitosti
--	---

Raven odličnosti	
----------------------------------	--

	C2 učinkoviti uporabnik: raven mojstrstva
--	--

Preizkuse iz znanja slovenščine na vseh štirih ravneh izvaja CS DTJ FF UL, na vstopni in osnovni ravni pa tudi [izvajalci](#), ki imajo z njim podpisano pogodbo o sodelovanju.

Tujci, ki izpolnjujejo pogoje, določene v Uredbi o zagotavljanju pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani Evropske unije, so upravičeni do **enkratnega brezplačnega preizkusa** iz znanja slovenščine na vstopni, osnovni, višji ravni in ravni odličnosti.

Kdo je upravičen do brezplačnega prvega preizkusa?

Tujci, ki niso državljani EU in ki:

- imajo **stalno** ali **začasno prebivanje** v Sloveniji (začasno dovoljenje mora biti veljavno **vsaj eno leto**),
- so **družinski člani slovenskih državljanov ali državljanov EU** z dovoljenjem za prebivanje,
- imajo priznano **začasno zaščito**.

Državljeni EU in EGP do brezplačnega preizkusa niso upravičeni.

Možnosti opravljanja preizkusa:

- brez udeležbe v programu ZIP,
- Po **zaključenem enotnem ZIP programu**, takoj ali najkasneje **v enem letu**.

Postopek pridobitve potrdila za pristop k preizkusu in prijava na izpit:

1. Na **upravni enoti** kandidat pridobi *Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za brezplačni prvi preizkus znanja slovenskega jezika* ali *Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za udeležbo v programu učenja slovenskega jezika in za brezplačni prvi preizkus znanja slovenskega jezika* (strošek: **22,60 EUR**).
2. Potrdilo dostavi **izvajalcu preizkusa** in izpolni **prijavnico**.

NEFORMALNI PREIZKUS NA PREŽIVETVENI RAVNI

Novi Zakon o tujcih opredeljuje tudi opravljanje neformalnega preizkusa znanja slovenščine na preživetveni ravni. Po uspešno opravljenem preizkusu oseba o tem prejme potrdilo, ki pa ni javnoveljavna listina.

Kdo je upravičen do brezplačnega prvega preizkusa?

Državljeni **tretjih držav**, ki imajo dovoljenje za **začasno prebivanje zaradi združitve družine**.

Državljeni EU in EGP do brezplačnega preizkusa **niso upravičeni**.

Možnosti opravljanja preizkusa:

- brez udeležbe v neformalnem programu,
- po udeležbi v **neformalnem programu**, takoj ali najkasneje v **enem letu**.

Postopek pridobitve potrdila za pristop k preizkusu in prijava na izpit:

1. Na **upravni enoti** kandidat pridobi *Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za brezplačni prvi preizkus znanja slovenskega jezika* ali *Potrdilo o izpolnjevanju pogojev za udeležbo v programu učenja slovenskega jezika in za brezplačni prvi preizkus znanja slovenskega jezika* (strošek: **22,60 EUR**).
2. Potrdilo dostavi **pooblaščenemu izvajalcu preizkusa** in izpolni prijavnico.

6. GRADIVA ZA UČENJE SLOVENŠČINE

Najobsežnejšo **zbirko učbenikov in učnih gradiv** za vse jezikovne ravni najdete na spletni strani **Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL**. Ponudbo učbenikov sistematično dopolnjujejo z novimi učbeniki in dodatnimi učnimi gradivi, nekatere vsebine so (tudi prosto) dostopne v elektronski ali interaktivni obliki kot dopolnitev natisnjenega gradiva.

Za vse, ki bi se radi samostojno učili slovenščino na enostaven, igriv in učinkovit način so pripravili **spletni tečaj slovenskega jezika za tujce** Slonline. Spletni tečaj je prosto dostopen in se nadgrajuje, njegove vsebine pa je mogoče uporabiti tudi kot dopolnitev tečajev pod vodstvom učitelja (kot popestritev pouka oz. dopolnilno gradivo).

Zadnjo nadgradnjo predstavlja interaktivni učbenik (i-učbenik) za učenje slovenščine na začetni ravni za odrasle priseljence **NASLON**. I-učbenik je zasnovan tako, da se lahko uporablja za samostojno učenje, za učenje z učiteljem, primeren pa je tudi za kombinirano učenje. Poleg učenja slovenščine učečim se omogoča spoznavanje slovenske družbe in kulture.

Na Centru so izdali tudi priročnik za učitelje izobraževalnega programa Začetna integracija priseljencev (ZIP) z naslovom **vKLJUČevanje v slovensko družbo**.

Nekatera prosto dostopna učna gradiva za slovenščino so zbrana tudi na spletni strani [Središč za samostojno učenje](#).

7. PODPORA PRISELJENCEM PRI VKLJUČEVANJU V DRUŽBO IN DELOVNO OKOLJE

Pri vključevanju v novo okolje in v programe učenja slovenščine tujim državljanom svetujejo in ponujajo podporo različne organizacije:

SVETOVALNA DEJAVNOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

[Mreža 35 ljudskih univerz](#), na katerih se izvaja svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih kot javna služba, strokovno podporo zagotavlja [Andragoški center Slovenije](#).

ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE – ZRSZ

Na Zavodu za zaposlovanje tujcem pri vključevanju v novo okolje svetujejo in nudijo podporo predvsem na področju [zaposlovanja](#).

NEVLADNE ORGANIZACIJE

[Slovenska filantropija](#)

Slovenska filantropija deluje v javnem interesu in s statusom humanitarne organizacije. Posameznikom in skupinam priseljenih svetujejo, jih informirajo in jim nudijo psihosocialno in psihoterapevtsko pomoč ter zagovorništvo.

[Zavod MISSS](#)

Neprofitni zavod izvaja socialnovarstveni program POMP – psihosocialna pomoč družinam priseljencev, ki je namenjen celostni obravnavi družin in aktivnemu socialno-kulturnemu vključevanju priseljencev v skupnost. Program nudi socialno-ekonomsko in kulturno podporo pri integraciji priseljenih družin.

[Delavska svetovalnica](#)

Organizacija je namenjena zagovorništvu, varstvu, promociji ter razvoju delavskih, socialnih in statusnih pravic delavcev in ostalih ranljivih skupin; med ranljivimi so tudi priseljenci, zaposleni v Sloveniji.

SINDIKATI

Zaposleni se za dodatne informacije lahko obrnejo tudi na sindikalne zaupnike v podjetju (sindikati, ki so v [Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije](#) so običajno del strateškega partnerstva svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe).

KORISTNE POVEZAVE IN KONTAKTI ORGANIZACIJ

Za lažje iskanje dodatnih informacij, podpore in konkretnih možnosti vključevanja priseljencev v programe učenja slovenščine, pri zaposlovanju in življenju v novem okolju navajamo nekatere ključne organizacije, ki delujejo na področju migracij, integracije, učenja jezika in zaposlovanja.

SLOVENSKE ORGANIZACIJE

VLADNE ORGANIZACIJE

 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE	MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE – MVI
 REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI – MDDSZ
 REPUBLIKA SLOVENIJA URAD VLADE RS ZA OSKRBO IN INTEGRACIJO MIGRANTOV	URAD ZA VLADE RS ZA OSKRBO IN INTEGRACIJO MIGRANTOV – UOIM
 ENIC-NARIC gateway to recognition of qualifications	ENIC-NARIC CENTER: Vrednotenje in priznavanje izobraževanja pri vključevanju priseljencev v sistem vzgoje in izobraževanja

UČENJE JEZIKA

 CENTER ZA SLOVENŠČINO KOT DRUGI IN TUJI JEZIK	<u>CENTER ZA SLOVENŠČINO KOT DRUG IN TUJI JEZIK-CSDTJ</u>
PROGRAM ZAČETNA INTEGRACIJA PRISELJENCEV	<u>IZVAJALCI PROGRAMA ZIP V LETU 2025</u>
NEFORMALNI PROGRAM SLOVENŠČINA NA PREŽIVETVENI RAVNI	<u>IZVAJALEC PROGRAMA V LETU 2025</u>

PODPORA IN INFORMACIJE

 INFORMACIJE ZA TUJCE	<u>INFORMACIJE ZA TUJCE</u>
 Andragoški center Republike Slovenije Slovenian Institute for Adult Education	<u>ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE</u>
 delavska svetovalnica	<u>DELAVSKA SVETOVALNICA</u>
 info točka za tujce	<u>INFO TOČKA ZA TUJCE</u>

EVROPSKE ORGANIZACIJE

	<u>MEDNARODNA ORGANIZACIJA ZA MIGRACIJE</u> (INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION – IOM), ki ima tudi slovensko izpostavo <u>IOM SLOVENIA</u>
	<u>EVROPSKA MIGRACIJSKA MREŽA – EMN</u> (EUROPEAN MIGRATION NETWORK)
 EUROPEAN CENTRE FOR MODERN LANGUAGES CENTRE EUROPEEN POUR LES LANGUES VIVANTES COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE	Promoting excellence in language education European Centre for Modern Languages of the Council of Europe <u>EVROPSKI CENTER ZA MODERNE JEZIKE</u> (EUROPEAN CENTRE FOR MODERN LANGUAGES - ECML)

Evropski center za moderne jezike (ECML) na svoji spletni strani predstavlja devetih ključnih področij jezikovnega izobraževanja, ki so v središču projektov ECML in dela Sveta Evrope na splošno. Področja, prikazana v spodnji grafiki, odražajo glavne trende pri učenju in poučevanju jezikov ter omogočajo vpogled v širok spekter tem, teorij in praks.

8. JEZIK NA DELOVNEM MESTU

Andragoški center Slovenije in Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF UL s finančno podporo Ministrstva za vzgojo in izobraževanje razvijata pobudo za pomoč odraslim priseljencem pri učenju slovenščine za potrebe dela.

Pobuda pa ni namenjena le priseljencem – vključuje tudi ozaveščanje delodajalcev o pomembnosti jezikovnega znanja za varno, kakovostno in uspešno delo. Mnoga podjetja, ki zaposlujejo tujce, ter širša skupnost se pogosto premalo zavedajo, kako pomemben je jezik za sporazumevanje, sodelovanje in dolgoročno integracijo zaposlenih. Zato projekt spodbuja tudi odgovoren in vključujoč pristop delovnih organizacij k jezikovni podpori svojih zaposlenih.

Za posameznike, ki vstopajo na trg dela ali si želijo pri delu napredovati, je poznavanje jezika delovnega okolja nepogrešljivo. Jezik se uporablja že v fazi iskanja zaposlitve – pri razumevanju razpisov, pisanju prijav in razgovorih – ter se nadaljuje pri vsakodnevni nalogah, sodelovanju v timu, zagotavljanju kakovosti in pri stiku s strankami.

Jezikovno znanje v delovnem okolju je prilagojeno konkretnim okoliščinam: zakonodaji in predpisom, kulturi podjetja, načinu komunikacije med sodelavci in med drugim vključuje tudi specifično terminologijo posameznega področja.

Poleg osnovnega sporazumevanja je jezik ključen tudi za nadaljnje učenje, poklicno usposabljanje in karierni razvoj. Zahteve po jezikovnem znanju se spreminjajo z razvojem tehnologije, z delovnimi procesi in s spremembami na trgu dela, zato je zmožnost prilagajanja in nadgrajevanja jezikovnih zmožnosti izjemno pomembna.

V zbirki virov in orodij za učenje in poučevanje jezikov na spletni strani ECML lahko najdete uporabno gradivo za področje [jezika pri delu](#).

Na voljo so različni viri, vodniki, sezname kompetenc, primeri dobrih praks, ki so lahko v podporo pri učenju in poučevanju jezikov za potrebe dela.

Dostopate lahko tudi do [mrežne platforme](#) za pomoč strokovnjakom, ki jih zanima učenje jezikov za potrebe dela, pri izmenjavi strokovnega znanja in sodelovanja pri projektih. Platformi se lahko pridružite brezplačno.

V projektu je bilo pripravljeno tudi gradivo **v slovenščini** z naslovom [Jezik pri delu – hitri vodič, Kako pomagamo odraslim priseljencem pri učenju slovenščine za potrebe dela](#).

Vodič je namenjen strokovnjakom, ki podpirajo jezikovno vključevanje odraslih priseljencev na področjih:

- učenja slovenščine,
- programov integracije,
- poklicnega izobraževanja in usposabljanja,
- izobraževanja odraslih,
- človeških virov in
- trga dela.

PRIPOROČAMO V BRANJE

Področje raziskovanja jezika pri delu je v Sloveniji relativno novo in (še) šibko podprto. Glede na trenutne trende priseljevanja in zaposlovanja oseb iz bolj oddaljenih kulturnih in jezikovnih okolij je pričakovati, da se bo potreba po jezikovni podpori na delovnem mestu povečala in s tem vplivala na potrebe po razvoju tudi tega specifičnega področja.

V zadnjih letih je vendarle nastalo nekaj ključnih prispevkov, ki to tematiko pomembno osvetljujejo:

- ✓ Ferbežar, I., & Huber, D. (2024). **Delati s slovenščino: delovno mesto kot prostor učenja.** *Slovenščina 2.0: Empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*, 12(2), 269–293. <https://doi.org/10.4312/slo2.0.2024.2.269-293>
- ✓ Ferbežar, I., & Klemen, M. (2024). **Priseljenstvo: jezikovna politika in jezikovna integracija.** *Slovenščina 2.0: Empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*, 12(2), 1–12. <https://doi.org/10.4312/slo2.0.2024.2.1-12>
- ✓ Jug Došler, A. (2023). **Podpora priseljencem pri učenju jezika na delovnem mestu: izzivi za organizacije.** *Dve domovini*, 2023(57). <https://doi.org/10.3986/dd.2023.1.06>
- ✓ Nispel Andrea (2019), **Communicating with migrants - Guide for staff in job centres and public services**, Council of Europe Publishing, Strasbourg. <https://www.ecml.at/en/Resources/ECMLresources/ID/101>

9. PRILOGA:

- [Zakon o tujcih, ZTuj-2](#) (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 95/21 – popr. 105/22 – ZZNŠPP, 48/23, 115/23, 62/24 – ZUOPUE in 96/24 – odl. US)
- [Uredba o zagotavljanju pomoči pri vključevanju tujcev, ki niso državljani Evropske unije](#) (Uradni list RS, št. 27/24)
- [Zakon o mednarodni zaščiti, ZMZ-1](#) (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D)
- [Uredba o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam s priznano mednarodno zaščito](#) (Uradni list RS, št. 173/21)
- [Uredba o potrebnem znanju slovenščine za posamezne poklice oziroma delovna mesta v državnih organih in organih samoupravnih lokalnih skupnosti ter pri izvajalcih javnih služb in nosilcih javnih pooblastil](#) (Uradni list RS, št. 22/08)
- [Zakon o urejanju trga dela](#) (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US, 109/23 in 62/24 – ZUOPUE)
- [Zakon o državljanstvu Republike Slovenije](#) (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/17)
- [Strategija vključevanja tujcev](#), ki niso državljani Evropske unije, v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije